

ARBETA FÖREBYGGANDE MOT:

Bostadsinbrott

Under senare år har antalet bostadsinbrott minskat betydligt. Under 2020 anmäldes strax under 15 000 bostadsinbrott, vilket kan jämföras med mitten av 2010-talet då nivån årligen oftast översteg 20 000 anmälda bostadsinbrott.

Boende i småhus utsätts i högre grad för inbrott än boende i flerfamiljshus. När det gäller bostadsort är hushåll i storstadsregioner i och andra större städer mer utsatta än hushåll i mindre städer och på landsbygd. Inbrott i bostad sker i större utsträckning på vardagar än helgdagar och främst under dagtid, när bostadsinnehavaren inte är hemma. Inbrott i villor och radhus har under den senaste tioårsperioden fått en allt mer säsongsbetonad prägel, och flest inbrott anmäls i november, följt av oktober och december. Denna säsongsvariation föreligger inte för lägenhetsinbrott där brotten är mer jämnt fördelade under året. Precis som för många andra brott kan utsattheten för inbrott förklaras av *brottstriangeln*. Det vill säga att brott uppstår när det finns en potentiell gärningsperson, ett lämpligt brottsobjekt och skyddet eller övervakningen är otillräcklig.

Ett antal faktorer avgör om en bostad har en förhöjd risk för inbrott:

- Bostäder med fönster på bottenplan eller altandörrar är mer utsatta för inbrott.
- Mörker eller täckande buskage som gör att gärningspersonen kan arbeta ostört kan göra bostaden till ett attraktivt brottsobjekt.
- Om en bostad redan haft inbrott kan det finnas en risk för upprepad utsatthet.
- Upprepad utsatthet kan också gälla för ett helt bostadsområde. Detta betyder att övriga bostäder i området kan ha en förhöjd risk om en bostad utsatts för inbrott.
- Ökad risk föreligger även för bostäder med t.ex. trädgård ut mot ångar eller skogsparti. Detta kopplas till att bostaden/tomten är lättare att ta sig in osedd på. Detsamma gäller flyktmöjligheterna.

Förebyggande åtgärder på lokal nivå

En åtgärd för att förebygga bostadsinbrott är att stärka det fysiska skyddet, skalskyddet, runt bostaden. Utöver förbättrade lås och säkerhetsdörrar handlar det i flerfamiljshus om att kontrollera åtkomsten till trapphus och loftgångar. I småhus kan brytskydd installeras på altandörrar och fönster i markplan. Redskap och verktyg som kan användas vid inbrott, exempelvis stegar, bör låsas fast eller förvaras inomhus.

Förebyggande exempel

Informell och formell övervakning kan användas för att förebygga inbrott. I Tyresö har kommun och polis tagit hjälp av hunddagis och körskolor som håller uppsikt när de rör sig i områden som drabbats av inbrott.

Ett annat exempel på hur man kan förebygga inbrott är Andersberg i Halmstad, där man med goda resultat haft ett omfattande grannsamverkansarbete i flerfamiljshus under en längre tid, för att motverka inbrott och annan brottslighet.

Foto: Carina Andreasson

Att göra inbrott är mindre lockande där upptäcktsrisken är hög. En effektiv brottsförebyggande metod kan därmed vara olika typer av informell och formell övervakning, såsom Grannsamverkan eller inbrottslarm. Grannsamverkan har konstaterats vara verkningsfullt då den stärker den sociala sammanhållningen och kontrollen i området. En annan åtgärd för att stärka övervakningen kan vara att förändra den yttre miljön, så att insynen från gatan förbättras. Kommunen kan se över ett helt område och ta bort skymmande buskage, förstärka belysningen eller förändra trafiksituationen.

En tredje typ av förebyggande åtgärder består i att göra så att det uppfattas som mindre lönsamt att begå brott, exempelvis bör värdesaker inte vara synliga utifrån bostaden. Som privatperson rekommenderas att man helt lägger undan eller låser in stöldbegärliga föremål, t.ex. smycken eller surfplattor. Det kan också handla om märkning av värdesaker, exempelvis med DNA, vilket gör det mindre attraktivt att hantera stöldgodset och försvåra försäljning.

Tabell över aktörer

Aktör	Ansvarsområde	Vilken information de besitter	Vad de kan göra	Kontaktfunktion
Polisen	Utredar och förebygger brott. Ansvarar tillsammans med kommunen för att ta fram lokal problembild och medborgarlöften.	Information om lokala brottsproblem och hur utvecklingen av inbrotten ser ut vad gäller tider, platser och riskfaktorer.	Utreda och förebygga brott, informera om lämpliga skyddsåtgärder och uppmärksamma på risk för upprepad utsatthet och särskilt drabbade områden.	Kommunpolis och områdespolis.
Kommunen	Ansvarar för byggnation och stadsplanering.	Information om hur stadsmiljön kan förändras.	Förändra miljöer så att de blir mindre attraktiva för inbrottstjuvar, genom förbättrad belysning och andra fysiska förändringar i bostadsområden.	Kommunens avdelningar för stadsbyggnad och stadsmiljö.
Brottsförebyggande rådet (Brå)	Ta fram fakta och sprida kunskap om brottsförebyggande arbete och brottslighet.	Både praktisk och teoretisk kunskap om inbrott. Ansvarar för den officiella kriminalstatistiken.	Informera om den kunskap som finns för att minska inbrott.	www.bra.se/forebyggabrott
Försäkringsbolag	Har information om inbrottsbrottsligheten, vilka som drabbas och vad som är stöldbegärligt.	Kunskap om hur man skyddar sig mot inbrott.	Ge tips om inbrottskydd.	Försäkringshandläggare
Lokal Grannsamverkan	Har kunskap om inbrottsutveckling och lämpliga åtgärder.	Information om hur man organiserar Grannsamverkan i lokalsamhället.	Ge råd om förebyggande åtgärder genom Grannsamverkan.	Lokala kontaktpersoner via polisen och/el. kommunen.
Samverkan mot brott	Har information och material om Grannsamverkan.	Manualer och trycksaker för Grannsamverkan.	Sprider material och information via främst sin hemsida.	www.samverkanmotbrott.se

© Brottsförebyggande rådet, februari 2021